

Boverkets förslag till föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader

Svar på remiss från Kommunstyrelsen KS 2023/355

Sammanfattning

Koncernledningen välkomnar en översyn av gällande regelverk men anser att författningsförslaget bör analyseras ytterligare. Regelverk avseende säkerhet i byggnader är särskilt viktiga och bör utredas vidare. Det ökade ansvaret som läggs på byggherren och branschorganisationer bör säkerställas innan regelverket träder i kraft. I övrigt ser koncernledningen positivt på författningsförslagets ambitioner om att främjas kostnadseffektiva lösningar och nytänkande som på längre sikt kan bidra till att förbättra produktiviteten och pressa byggkostnaderna.

Ärendet

Boverket föreslår nya föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader. De föreslagna föreskrifterna preciserar det tekniska egenskapskravet i plan- och byggförordningen, att byggnader ska vara projekterade och utförda på ett sådant sätt att det vid användning eller drift inte innebär oacceptabel risk för olyckor.

Förslaget till nya föreskrifter bygger på en ny regelmodell för Boverkets byggregler. Regelmodellen har arbetats fram inom ramen för ett regeringsuppdrag till Boverket, att se över bygg- och konstruktionsreglerna.

Målet för Boverkets regelarbete är att författningsförslaget ska ha en tydlig struktur där krav ställs på funktion. När föreskrifterna uttrycks som funktionskrav tydliggörs det att byggherrar får frihet att föreslå egna lösningar som uppfyller föreskrifterna. Boverket menar att därigenom främjas kostnadseffektiva lösningar och nytänkande som på längre sikt kan bidra till att förbättra produktiviteten och pressa byggkostnaderna.

De nya föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 juli 2024. Samtidigt upphävs motsvarande regler om säkerhet vid användning i Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd, BBR. Den nya författningen föreslås ha en övergångstid om ett år.

Kommunstyrelsen har remitterat ”*Boverkets förslag till föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader*” till bl.a. Stockholms Stadshus AB, som i sin tur remitterat vidare till dotterbolagen AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholms hem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB och Skolfastigheter i Stockholm

AB (SISAB). Nedan följer en redovisning av bolagens remissvar i huvudsak. Remissvaren i sin helhet återfinns i bilagorna.

Underremiss

Svenska Bostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 1):

Boverkets författningsförslag bedöms av Svenska Bostäder generellt utgöra en förbättring av gällande regelverk då allmänna råd som anses vara lika med lagkrav, plockas bort i större omfattning och mer vikt läggs på byggherrens ansvar och fackmässighet. Däremot anses behovet av kontroll enligt författningsförslagen vara överflödigt. Svenska Bostäder menar att kontroll, hur det efterföljs, byggherrens och kontrollansvarigs roll mm, redan finns redovisad i PBL. Därför anses texten i kap 1 § 12-16 vara överflödigt. Kontroller enligt § 13-16 bör framgå redan idag av kontrollplan och är krav för t.ex. slutintyg. Enligt Svenska Bostäder är en kontrollplan med kontrollansvarig, lämplig för uppgiften.

Familjebostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 2):

Familjebostäder konstaterar att författningsförslaget minskar detaljeringen i kraven och ger byggherren ett mer öppet sätt att förhålla sig till olika lösningar, vilket kan skapa en flexibilitet som är bra. Kraven utifrån författningsförslaget kommer dock att innebära andra förändringar för bolaget och inom branschen utifrån behov av mer kompetens, alternativa arbetsätt och ökade samarbeten. Familjebostäder menar att en annan branschstandard i så fall kan behövas för att de nya reglerna ska kunna fungera i praktiken. Författningsförslaget lämnar detta till branschorganisationer att utveckla, något de idag dock inte är rustade för. Familjebostäder menar vidare att det behövs en nationellt överenskommen gemensam digital informationsinfrastruktur som har sin grund i en gemensam klassificering av all bebyggd miljö, där kraven kan paketeras och kommuniceras över tid mellan olika aktörer. Om en sådan informationsinfrastruktur förverkligas kan det ställas funktionella och kvalitativa krav på branschen och då kan i förlängningen innovation och värde skapas utifrån sådana förutsättningar.

Stockholmshems remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 3):

Stockholmshem har tagit del av de föreslagna förändringarna i föreskrifterna och har synpunkter på tre specifika punkter.

1. Avseende avsnitt 5.3.5 Skydd mot bränn och skällningsskador menar bolaget att förslagets tillåtande förslag med kokvattenkranar i kök innebär stora risker för barn och äldre samt onödig risk för ökad elkonsumention.
2. Avseende avsnitt 5.3.7 Skydd mot förgiftning menar bolaget att ett borttagande av kravet på förvaringsskåp/läkemedelsskåp leder till ökad risk för förgiftning i hemmet.
3. Avseende avsnitt 5.3.9 Skydd mot elektriska stötar och explosioner menar bolaget att det är ett klokt förslag att låta BBR 8.8 utgå och istället hänvisa till Elsäkerhetsverkets föreskrifter 2022:1.

Micasa Fastigheters remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 4):

Micasa ser positivt på författningsförslaget att Boverkets regler görs tydligare genom att man ändrar allmänna råd till föreskrifter. Allt som kan minska risken för olyckor är bra.

Arbetet med det börjar redan vid planeringen av en byggnad och då är Boverkets författningar en viktig del i detta. Vidare ser Micasa att tydligare krav ökar förståelsen om kravens syften och innebörd. Därigenom kommer reglerna att möjliggöra för samhällsbyggnadssektorn att utveckla nya lösningar på ett bättre sätt än med nuvarande regler och därigenom främja innovationer. Därmed skapas bättre förutsättningar för ett mer kostnadseffektivt byggande och en ökad konkurrens kan stimuleras.

SISABs remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 5):

SISAB välkomnar Boverkets översyn utifrån satsningen Möjligheternas byggregler och instämmer i att Boverkets byggregler är en regelsamling med delvis dubbelskrivningar och att samlingen delvis utgör en sammanställning av krav som anges i andra kravställande direktiv. Samtidigt menar SISAB att Boverkets byggregler är ett starkt stöd för byggherrar. I och med föreslagen förändring kommer byggherrar överta ansvaret för att ajourhålla de egna kravställningarna med referens till aktuella lagar, förordningar mm. SISAB ser därmed att förslaget kommer att ställa högre krav på byggherrar och projekterande konsulter och entreprenörers kompetens och kapacitet för att säkerställa att utförandet sker med rätt kvalitet. Vidare menar SISAB att det i ett regelverk kan underlätta en likvärdig hantering om kravställningen är tydlig. Bolaget lyfter fram områden där det är särskilt viktigt, ur ett säkerhetsperspektiv, att det finns en tydlighet i ställda krav. Dessa områden är trappor och ramper, skyddsanordningar mot fallande is och snö, hållskydd samt barnsäkerhetsanordning.

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen välkomnar en översyn av gällande regelverk och instämmer med Boverkets bedömning att när föreskrifter uttrycks som funktionskrav innebär det ökade förutsättningar för nya innovativa lösningar. Samtidigt innebär det att allt större ansvar läggs på byggherren som ska bedöma samtliga byggprodukters egenskaper samt säkerställa att en byggnad uppfyller samtliga tekniska egenskapskrav.

Utifrån inkomna synpunkter från koncernens dotterbolag anser koncernledningen att författningsförslaget bör analyseras ytterligare. Regelverk avseende säkerhet i byggnader är särskilt viktiga. Bland annat bör föreskrifter avseende skydd mot bränn och skällningsskador samt skydd mot förgiftning utredas vidare. Även föreskrifter kopplade till trappor och ramper, skyddsanordningar mot fallande is och snö, hållskydd samt barnsäkerhetsanordning bör analyseras vidare.

Koncernledningen kan konstatera att författningsförslaget lämnar ett stort ansvar till byggherrar och branschorganisationer att utveckla nya branschstandarder och tekniska lösningar. Det finns risk att byggherrar och branschorganisationerna inte är redo för detta utan ett glapp uppstår som kan innebära att byggherren eller leverantören inte har tagit till sig tillräcklig kompetens för att bedöma alla funktioner ur ett säkerhetsperspektiv.

Författningsförslaget föreslår att minska kontrollansvariges kontrollplan. Enligt författningsförslaget skall kontroller följas upp av byggherren, inte av kontrollansvarig.

Koncernledningen anser att föreslagen förändring bör ses över och kontrollansvariges ansvar utreds vidare.

Anette Scheibe Lorentzi
Vice VD

Bilagor

1. Svenska Bostäders remissvar
2. Familjebostäders remissvar
3. Stockholmshems remissvar
4. Micasa Fastigheters remissvar
5. SISABs remissvar

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anette Scheibe Lorentzi, Vice VD	2023-05-02